

एतदग्रे संपूर्णराक्षसैर्घोरैर्गुहामाशीविषैरिवेति पाठः॥ इतरत्प्रक्षिप्तमिति कतकः॥ राक्षसैः संपूर्णां नगरीं महतीं गुप्तिं रिपुं रावणं च सागरं च निरीक्ष्य चिंतयामास ॥ सादरं चिंतयामासे
त्यर्थः ॥ २४ ॥ चिंताप्रकारः ॥ आगत्यापीति ॥ अपिना आगमनस्यैवाशक्यतां सूचिता ॥ एषैव सागरनिरीक्षणेन सूचिता सुरैरपि जेतुमशक्या यदतः॥ २५ ॥ इमां त्विति
अविषमां ॥ न विद्यते विषमायतस्तां प्राप्यापीत्यपिना पदाति त्वादागमनमेवाशक्यमिति सूच्यते ॥ किं करिष्यति राघवः प्रायो राघवस्यापि दुःसाध्येत्यर्थः ॥ २६ ॥ अवकाशो

संपूर्णराक्षसैर्घोरैर्गुहामाशीविषैरिव ॥ तस्याश्च महतीं गुप्तिं सागरं च निरीक्ष्य सः ॥ रावणं च रिपुं घोरं चिंतयामासवानरः ॥ २४ ॥ आग
त्यापी ह हरयो भविष्यंति निरर्थकाः ॥ न हियुद्धेनैवलं काशक्या जेतुं सुरैरपि ॥ २५ ॥ इमां त्वविषमां लंकां दुर्गं रावणपालितां ॥ प्राप्यापि
सुमहाबाहुः किं करिष्यति राघवः ॥ २६ ॥ अवकाशो न साम्नास्तुराक्षसेष्वभिगम्यते ॥ न दानस्य न भेदस्य नैव युद्धस्य दृश्यते ॥ २७ ॥
चतुर्णामेव हि गतिर्वानराणां तरस्विनां ॥ वालिपुत्रस्य नीलस्य मम राज्ञश्च धीमतः ॥ २८ ॥ यावज्जानामि वै देहीं यदि जीवति वानवा ॥
तत्रैव चिंतयिष्यामि दृष्ट्वा तां जनकात्मजां ॥ २९ ॥ ततः संचिंतयामास मुहूर्तं कपिकुंजरः ॥ गिरेः शृंगे स्थितस्तस्मिन् रामस्याभ्युदयं
ततः ॥ ३० ॥ अनेन रूपेण मया न शक्यारक्षसां पुरी ॥ प्रवेष्टुं राक्षसैर्गुहाकूरेर्बलसमन्वितैः ॥ ३१ ॥ महौजसो महावीर्या बलवंतश्च रा
क्षसाः ॥ वंचनीयामया सर्वे जानकीं परिमार्गता ॥ ३२ ॥

नेति उपचितार्थत्वाद्बलदर्पपराक्रमसंपन्नत्वात्सुस्निग्धदृढप्रकृतित्वाच्च न सामादीनामवकाश इति भा
वः ॥ २७ ॥ पूर्वमागत्यापि हरय इत्युक्तमिदानीं सर्ववानरागमनासंभव एवेत्याह ॥ चतुर्णामेवेति ॥ २८ ॥ ननु जानकीजीवनज्ञाने तन्मोक्षणाय बलाबलादिचिंता इतस्तद्दर्शन
चिंतैव प्रथमं युक्तेत्याह ॥ यावज्जानामीति ॥ यावत्पुरेतिलट् ॥ ज्ञास्ये इत्यर्थः ॥ तत्रैव जानकीदर्शनविषये एव प्रथममिति शेषः ॥ प्रथमं तां दृष्ट्वा पश्चाद्यच्चिंत्यं तत्तदानीमेव चिंत
यामीति शेषः ॥ २९ ॥ रामस्याभ्युदयं तदभ्युदयरूपसीतान्वेषणोपायं ॥ ३० ॥ चिंताप्रकारोऽनेनेति ॥ ३१ ॥ ३२